

Heinrich Schliemann amatőr régészt a hivatalos tudósok kinevették, amikor komolyan vette Homérosz Iliász című művét, és az abban olvasható leírás alapján akarta megtalálni a legendás Tróját. Azonban 1870-ben feltárta a város romjait és bizonyította, hogy a mítoszoknak lehet valóságalapjuk. Ez a példa tökéletesen rámutat arra, hogy nem minden fantázia, amit az őseink leírtak, így még számos olyan helyszín létezhet, ami a tudomány felfedezésére vár. Az Atlantisz utáni kutatás csak a kezdet volt, azóta több helyről van tudomásunk, amit próbáltak azonosítani és megtalálni. Az indiai, a kínai, a polinéz, a kelta és számos más ősi kultúra említ ilyen helyszíneket.

Egyesek szerint a legjámborabb egyének láthatják a vallási körmenetek fényeit és a tó fenekén lévő épületeket.

Pavel Ivanovics Melnyikov (1818-1883) etnográfus is életben tartotta a történetet, amikor megírta az 1874-ben megjelent „Az erdőben” című regényét. A Svetloyar-tavat a népi zarándoklatok szent helyeként írja le, amely a pogányság ősi maradványainak emlékeit őrzi. Azonban a kereszténység terjedésével átformálták egy elszigetelt szerzetesi közösség városává, amit *sketének* neveztek. Pavel így ír a könyvében: „Az istenfélő vének és tiszteletreméltó anyák látogatni kezdték a tó partját, hogy szent könyveket, kereszteteket és ikonokat vigyenek oda. Zsoltárokat és kánonokat énekeltek, hogy

település nyomait tárták fel. A kutatások azóta sem zárultak le teljesen, egyelőre úgy tűnik, hogy Kitez h létező hely volt és azóta is „orosz Atlantiszként” hivatkoznak rá.

Az azték nép őshazája

Az aztékok a 14-16. században uralták Mexikó környékét, és több törzsi csoportot alkottak. Egy nahuatl legenda szerint hét ilyen élt Chicomoztocban, ami a mai napig egy beazonosíthatatlan helynek számít. Vélhetően egy prekolombusz előtti település lehetett, amelyet az aztékok az egyik legfontosabb területüknek tartottak.

Az Aubin kódex egy 81 leveles azték könyv, nahuatl alfabetikus betűkkel, Európából származó papírra írva. Szöveges és

A képzelet országai

Elsüllyedt szigetek és köddé vált városok

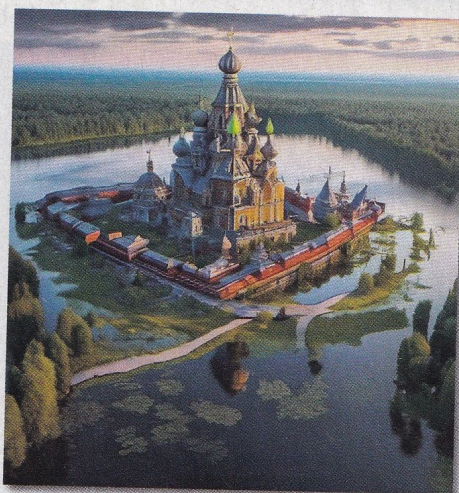
Atlantisz, Lemúria vagy Mu történeteit szinte mindenki ismeri, főképpen azok, akik kicsit érdeklődnek az elsüllyedt kontinensek témakörével kapcsolatban. A leírások szerint léteztek olyan helyszínek, amelyek kevésbé váltak ismertté. Így ritkán kerül szóba az orosz misztikus város Kitez, az angliai Lyonesse királysága vagy Atzlán, az aztékok őshazája.

Kitez legendája

Az Oroszországban található ovális alakú, 410 méter hosszú és 315 méter széles Svetloyar-tó mélysége helyenként elérheti a 34 métert. Szóbeszédék és írásos források is maradtak fenn arról, hogy a mélyén egy város található, amit Kiteznek hívtak. A legenda és az 1780-as években íródott Kitez Krónika szerint a várost II. Vlagyimir György nagyherceg építette az 1200-as évek első évtizedeiben.

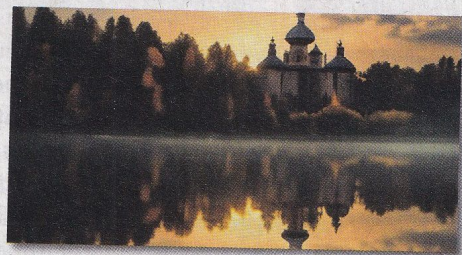
Batu kán mongol uralkodó meghódította az orosz területek nagy részét és ezután szert akart tenni Kitezre is. A város polgárai buzgón imádkoztak Istenhez, hogy védje meg őket a mongol hordától, mert még védőfállal sem rendelkeztek. Ekkor csodálatos módon szökőkutak törtek fel a föld alól, ami megállította az ellenséget. A város süllyedni kezdett és Batu kánék elképedve nézték, amint a legmagasabb épület teteje – a templom tornya – is elmerül a tóban. A legenda szerint csak az találhatja meg újra a várost, aki az idevezető erdei ösvényt úgy járja be, hogy szívében és lelkében egyaránt tiszta.

Az évszázadok során többen hallották a víz alól az emberek énekét vagy a harangszót.

felolvassák azokat a pogányoknak, akik a tóhoz érkeztek. Kihirdették a helyet a Fényes Partnak és a fölötté lévő hegyeket Szent Helelyeknek, ami Isten szentjeinek otthona lett. De mivel mind bűnösök vagyunk, ezért láthatatlan a számunkra.”

A város valóban létezhetett, de egy sokkal prózaibb magyarázat szerint egy földcsuszamlás során vesztett oda. 2011-ben a Vetluzsszkij expedíció megvizsgálta, hogy milyen régészeti jellegű maradványok találhatóak a Svetloyar-tó környékén. Az ásatások orosz kerámiatöredékeket és egy ősi

képi tartalma az Aztlánból elmenekült, az Azték Birodalom spanyol hódítása idején élt azték népek történetét és az 1608-ban végződő korai spanyol gyarmati időszakot mutatja be.

Az ebben foglaltak szerint a népen zsarnoki módon egy elit réteg uralkodott, így vándorlások vették kezdetüket Aztlánba, a legendás őshazába. Aztlán után Tenochtitlánba vándoroltak az emberek. Az út során a Nap isten, Huitzilopochtli megparancsolta nekik, hogy „azteca” helyett „mexica”-nak nevezzék magukat és az út végén Mexikó körzetében telepedjenek le. Később a többi törzs is útra kelt és városállamokat alapítottak Közép-Mexikóban.

A krónikák még képi ábrázolásokat is megörökítettek, ahol láthatjuk a szigetet és a hajósokat. Ezt nem mindenki vette komolyan, mert több tudós és régész a Csendes-óceán partján található Nayarit területét jelölte meg őshazaként. Viszont Nayarittól nem messze több kisebb szigetecsoporthat található, ami szintén szóba jöhet megoldásként.

Számos hellyel próbálták még Aztlant és Chicomoztocot beazonosítani, de a leg-

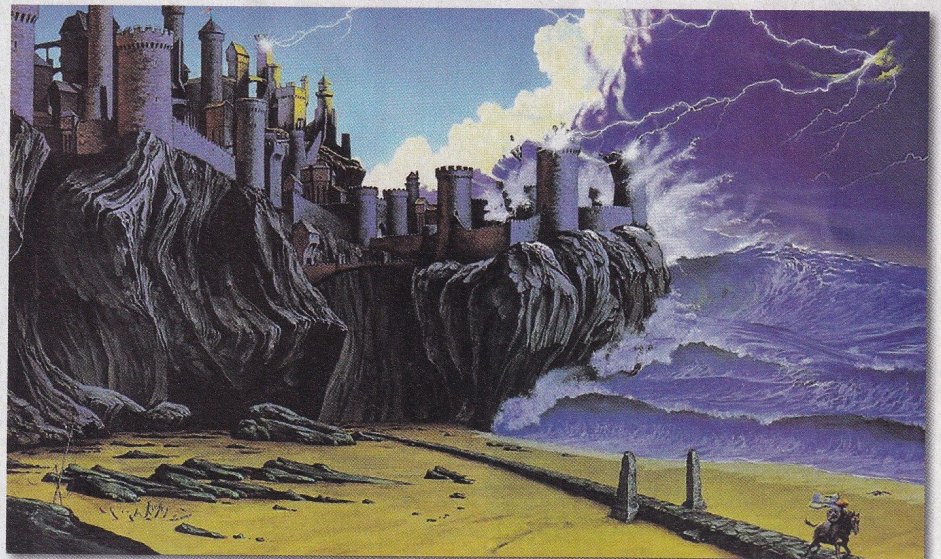
jobb bizonyítékot Teoberto Maler (1842-1917) adta a világnak. A férfi katonaként szolgált Mexikóban és ezzel megszerezte az állampolgárságot. Elhatározta, hogy felkeresi a legfontosabb helyszíneket és részletesen dokumentálni fogja azokat. Ne feledjük, hogy Maler idejében a romvárosok nagy része még nem volt feltérképezve és a területeket dzsungel borította.

Nemcsak számos jegyzetet készített, de több helyet lefényképezett, mint például Tikált, Palenquet vagy Mitrát. Sőt, felbérelte a helyi indiánokat, hogy segítsenek megtisztítani a környéket a burjánzó növényzettől. Bár Maler amatőr volt, de mégis értékes anyagot gyűjtött össze és a tudományos társaságok, valamint a múzeumok érdeklődtek munkái iránt.

Hozzá kell tennünk, hogy rendkívül szkeptikus volt a letűnt civilizációk legendáival kapcsolatban, de a Ticalban végzett kutatásai során számos reliefet fedezett fel, amelyek megváltoztatták a világnézetét. Az egyik fríz leleten egy vulkánkitörést és egy óriási áradást örökítettek meg az aztékok. A kép háttérében egy lépcsős piramis omlik össze, míg az előtérben egy csónakos menekít meg egy fuldokoló férfit.

Maler nemcsak lefotózta a leletet, hanem átszállította egy ausztriai múzeumba, ahol 1945-ig volt megtekinthető. A második világháború során a szovjet csapatok kifosztották az épületet, így számtalan más lelettel együtt a relief eltűnt. Egyedül Maler rajzai és fényképei maradtak fent, amiket folyamatosan megvásároltak tőle.

Többen úgy vélik, hogy a dombormű Aztlan pusztulását mutatja be, amikor az őshaza a vizek mélyére süllyedt. Ennek időpontját nem tudhatjuk biztosra, de

tény, hogy 1064-ben az arizonai Sunset kráternél egy kitörés történt, ami meg egyezik az azték Nap évének kezdetével. A kitörés megváltoztatta a környezetet és jelentősen átalakította az életteret, így mindenképpen fontos időpont lehetett. Korábban talán más vulkánok is hasonló átalakulásokat idézhettek elő. Ezt a feltételezést erősíti meg a Maler által megtalált ábrázolás. Aztán valószínűleg elsüllyedt vagy darabokra szakadt és az aztékok behajóztak Észak-Amerikába. Ám, hogy hol lehetett valójában az igazi őshaza, azt egyelőre homály fedi...

A Lyonesse-project

Több olyan szigetről tudunk, amelyeket jó darabig legendásnak tartottak, de ezeket végül mégis megtalálták. Az olasz Ferdinandia egy elsüllyedt vulkanikus sziget, ami az elmúlt 10 ezer év alatt négyszer emelkedett a tengerszint fölé.

A Watt-tenger délkeleti részén található Jordsandet, ami az 1800-as években még létezett, de a számos árapály és vihar során folyamatosan fogyatkozott, mígnem 1998-ban végleg eltűnt a térképről.

A példákhoz sorolhatnánk Lyonesse királyságát, amit egyetlen éjszaka alatt nyelt el az óceán. A legenda szerint egy hosszú szárazföldről állt, amely az angliai Cornwall délnyugati csücskénél fekvő Land's Endtől az Atlanti-óceán kelta-tengeri részén található, mai Scilly-szigetekig terjedt.

A népszerű Arthúr-legenda is megemlékezik a helyről, ami Tristán lovag otthona volt. A hős az apja után örökölhette volna a királyságot, de egy óriási vihar következtében az egész sziget elpusztult. A katasztrófát egyetlen lovag élte túl, aki éppen egy magasabban fekvő területen tartózkodott, így később elmesélhette a történetet az

embereknek.

2009 és 2013 között egy akadémikusokból álló társaság megpróbálta a holocén időszakig visszamenőleg feltérképezni a terület változó geológiáját. Arra a következtetésre jutottak, hogy a Scilly-szigetek egykor egyetlen nagy sziget volt, amely a tengerszint gyors emelkedése miatt kisebb földdarabokra vált szét.

A Scilly-szigetek közelében kőfalakat helyeztek el a víz alatt, ami alátámasztja azt a megállapítást, hogy a tengerszint emelkedése hatással volt a környék városaira, így Lyonesse legendájának is lehet valóságalapja.

Az itt megemlégett történetek mind arra mutatnak rá, hogy még ha talán kissé eltulozva, de mindegyiknek volt valóságalapja. Ki tudja, hogy mennyi olyan elsüllyedt világ vár még felfedezésre, amelyek egykor virágzó civilizációk otthona voltak...

MISKOLCI LÁSZLÓ